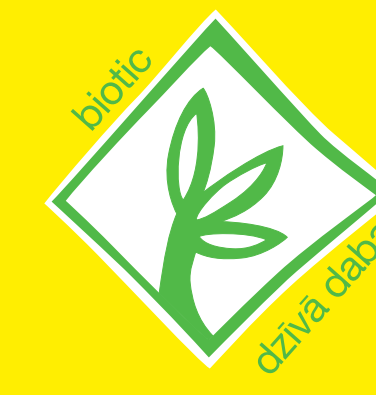

Vidusburtnieks

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas un ainavu lieguma zona Nature and Landscape Protection Zone of North Vidzeme Biosphere Reserve

Dabas un ainavu lieguma zonas "Vidusburtnieks" atrašanās vieta
Location of Vidusburtnieks Nature and Landscape Protection Zone

Dabas un ainavu lieguma zona "Vidusburtnieks"

Izveidots 2004. gadā, platība – 1333 ha

Rūjas un Sedas upju lejtece ar plašām paliņēm un pirmatnēju mežu starp tām ir cilvēku mazietekmēta. Tāpēc te sastopamas nozīmīgas dabas vērtības:

- 15 īpaši aizsargājamas augu sugas;
- 17 retas un aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas;
- 18 īpaši aizsargājamas putnu sugas

Šeit atrodas unikāla arheoloģiska vērtība – Zvejnieku apmetne - nozīmīgākā akmens laikmeta apmetne Ziemeļeiropā, kas apdzīvota 6 tūkstošu gadu bez pārtraukuma.

Vidusburtnieks atrodas Tālavas zemienes Burtnieku līdzenumā – pa vidu starp Burtnieka ezera ziemeļu galu un Rūjas un Sedas lejteci, no kā arī cēlies aizsargājamās teritorijas nosaukums. Tās izveides mērķis ir saglabāt pēdējās atklātās paliņu plāvu platības un dabiskos mežus, kas ir mājvieta retām augu un dzīvnieku sugām. Teritorijas īpašos apstākļus nodrošina pavasara pali, kad ūdens līmenis Rūjas un Sedas lejtecē dažkārt paceļas pat par 3 m virs mazūdens līmeņa, pārplūdinot plašu apkārtni.

Vidusburtnieks Nature and Landscape Protection Zone

Year of establishment – 2004, area – 1333 ha

The lower reaches of the Rūja and Seda Rivers with their wide floodplains and old growth forests form landscapes, essentially unspoiled by human intervention. Hence, significant nature values are found here, among them:

- 15 specially protected plant species
- 17 rare and protected invertebrate species
- 18 specially protected bird species

The area hosts a unique archeological value – the Zvejnieki (Fishermen's) settlement that is the most significant settlement of the Stone Age in Northern Europe continuously inhabited for 6000 years.

The objective for establishing the reserve is to conserve the last remaining open floodplain meadows and natural forests that host rare plant and animal species. Spring floods play a key role in ensuring the specific condition of the site. During heavy flooding the water level in the lower reaches of the Rūja and Seda Rivers can rise by as much as three meters above the level of low water periods, and as a result large areas are covered with water.

Daudzu ozolu vecums Vidusburtnieka mežos sasniedz pat 216 gadus
Many of the large oaks in Vidusburtnieks are as old as 216 years

Foto: Ainārs Auniņš

Burtnieka mūžameži

Senāk ap Burtnieka ezeru bija izplatīti platlapju mežu masīvi, kuros auga parastie ozoli, liepas un gobas, bet Sedas krastos – arī melnie ozoli. Pašreiz meži aizņem vairāk nekā pusi Vidusburtnieka teritorijas. Lielākoties tie ir slapji bērzu meži, mazākas platības veido egļu un melnalkšņu dumbrāji un priežu damakšņi. Vairāku sausieņu priežu mežu vecums pārsniedz 100 gadus, bet daudzu vareno ozolu mūžs ir pat 216 gadi. Šiem pirmatnējiem dabiskajiem mežiem ir raksturīga īpaši augsta bioloģiskā daudzveidība un retu un aizsargājamu sugu klātbūtne.

Vidusburtnieka īpašās dabas vērtības nodrošinājušas teritorijas iekļaušanu starptautiska mēroga dabas aizsargājamo teritoriju sistēmā. Teritorija atzīta par Natura 2000 vietu un putniem starptautiski nozīmīgu vietu.

Burtniek's Deep Forests

Historically, wide broadleaf forests with oaks, lime trees and elm covered areas around Lake Burtnieks; in addition, black oaks were found on the banks of the Seda River. Currently, forests take up more than a half of all the Vidusburtnieks area. Mostly those are wet birch forests, but smaller areas are also covered with spruce and black alder wet groves and mixed spruce-pine forests. Several dry pine forests are more than 100 years old, while many of the large oaks are even 216 years of age. These old growth natural forests host a particularly high number of rare species and have a very high biological diversity.

The territory has been designed as a Natura 2000 site and an internationally important bird area.

Natura 2000 ir vienots aizsargājamo teritoriju tīkls visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas nozīmīgs dažādu īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu aizsardzībai un saglabāšanai.

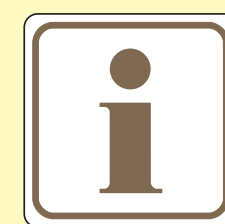
Natura 2000 is a common network of protected territories across European Union member states. It serves the purpose of safeguarding and conserving various protected plant and animal species.

BirdLife IBA PUTNIEM NOZĪMĪGĀ VIETA

Visā pasaulē, lietojot vienādus, starptautiski saskaņotus kritērijus, izveidotas retām un apdraudētām putnu sugām vissvarīgāko vietu tīkls, lai turpmāk spētu nodrošināt to aizsardzību.

Internationally important sites for birds conservation are established using common criteria, and the key aim is to identify and to protect the network of sites that are essential for birds of the world, especially the rare and threatened species.

Noderīga informācija / Useful Information
Rūjienas tūrisma informācijas centrs / Rūjiena Tourism Information Center
Rūjiena, Raiņa iela 3, tālr.: +371 64263278, www.rujiena.lv
Burtnieku tūrisma informācijas punkts / Burtnieki Tourism Information post
Burtnieki, Jaunatnes iela 17, tālr.: +371 64226485
Latvijas Dabas fonds / Latvian Fund for Nature
Rīga, Raiņa bulvāris 31-6, tālr.: +371 67830999, www.ldf.lv

Stenda uzstādīšanu atbalsta Burtnieku novada, Jeru, Sēļu un Burtnieku pagasta pašvaldības.
Setting up of this information board was supported by Burtnieki district council, Jeru, Sēļu and Burtnieki municipality

Vecie meži starp Rūjas un Sedas lejteci piemēroti Urālpūču ligzdošanai
Old growth forests between lower reaches of the Rūja and Seda Rivers are suitable for nesting of the Ural Owl

Foto: Jari Peltomäki

Urālpūce

Vidusburtnieka veco mežu ainava, kas mijas ar atklātām paliņēm, ir ideāli piemērota Urālpūcēm. Šī retā pūce barojas ar strupastēm, un tāpēc tuvumā ir vajadzīgi plašāki klajumi – paliņu savads. Tā ligzdo lielos koku dobumos, pusdobumos, nolauztu resnu stubeņu galos un lielās citu putnu ligzdās. Šādām prasībām atbilst vienīgi veci meži, kas līdzinās tās ligzdošanas areāla centrālajai daļai – Urālu kalnu taigai.

Izteikti garās astes dēļ Urālpūci sauc arī par garastes pūci. Tās spārnu izpletums pārsniedz vienu metru un tā ir lielāka un gaišāka par biežāk sastopamo meža pūci. Nereti tā medī arī dienas gaišajā laikā. Bezvēja marta pievakarē Urālpūces tēviņa riesta saucieni "u-hū...hooou-hu-u" pie šī stenda var dzirdēt pat no divu kilometru attāluma. Mazuļu izvešanas laikā tā kļūst ļoti agresīva un bieži uzbrūk traucētājam.

Apkārtnes mežos ligzdo arī Latvijā mazākā pūču suga – apodziņš. Izmēru ziņā tas nav lielāks par strazdu, bet ir plēsīgs un parasti medī par sevi vēl mazākus dziedātājputnus.

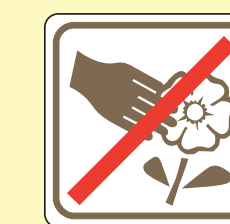
Vecie meži ir ideāli pielāgoti visām retajām dzeņu sugām. Te ligzdo melnā dzilna, pelēkā dzilna, trispirkstu dzenis, baltmugurdzenis un vidējais dzenis.

Ural Owl *Strix uralensis*

The old growth forests of the Vidusburtnieks alternating with open floodplains are ideally suited for the Ural Owl. The rare bird feeds on voles, which requires the vicinity of open fields – the floodplain meadows. Yet, it nests in large tree hollows, semi-hollows, atop thick, broken branches or in nests of other big birds. Only old growth forests that are similar to the central part of its nesting location – taiga of the Ural Mountains – meets these requirements.

Wing span of Ural Owl its wing span exceeds one meter, and the bird is bigger and lighter in color than the more common Tawny Owl. Often it is seen hunting in the daylight hours. In calm March evenings the mating song of the male Ural Owl - "u'-hū...hooou-hu'u" – can be heard right here coming from as far as two kilometer distance. When the young are ready to leave the nest, the bird becomes very aggressive and often attacks the intruder. The smallest owl species in Latvia the Pygmy Owl *Glauclidium passerinum* also nests in the surrounding forests.

Even though it is no larger than a starling, it is a predator and usually hunts on birds that are even smaller. All rare woodpecker species nest here: White Backed Woodpecker *Dendrocopos leucotus*, Three-toed Woodpecker *Picoides tridactylus*, Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius*, Black Woodpecker *Dryocopus martius* and Grey-headed Woodpecker *Picus canus*.

Izdevējs: Latvijas Dabas fonds, 2007 / Publisher: Latvian Fund for Nature
Projektu vadītāji / Projects Managers: Inga Račinska, Otārs Opermanis
Teksts / Author: Andris Klepers
Konsultanti / Consultants: Ainārs Auniņš, Aija Jakubovska

Karte / Map: Baiba Straždiņa. Karte sagatavota izmantojot Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfisko karti.
Dizains / Design: Ainārs Gaidis, aģentūra "DUE"
Iespiests / Printed: Latsjng

Stends izgatavots un uzstādīts Latvijas Dabas fonda īstenotā projekta "Paliņu plāvu atjaunošana Eiropas Savienības sugu un biotopiem" un ANO Attīstības programmas un Pasaulē Vides fonda projekta "Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā" ietvaros.
This information board has been developed and set up by the Latvian Fund for Nature within the framework of the project on Restoration of Floodplain Meadows for European Union Species and Habitats and by the UNDP /GEF project on Biodiversity Protection in North Vidzeme Biosphere Reserve.